

การจัดการจัดการความรู้

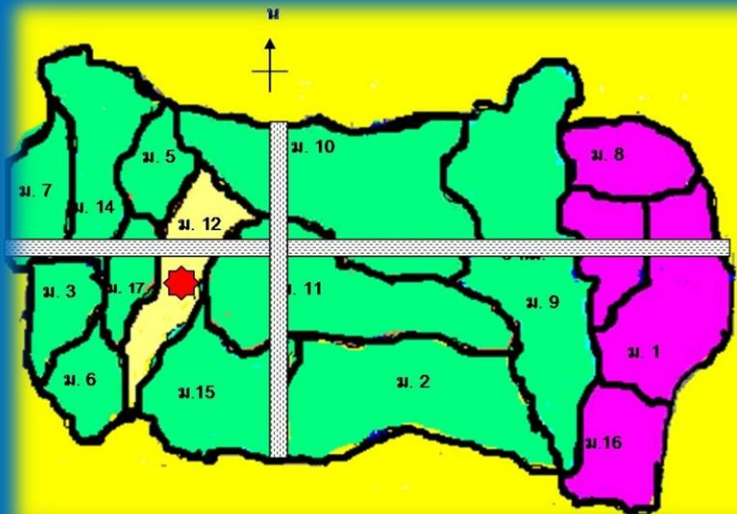
อสม.ดีเด่น

สาขาการจัดการสุขภาพชุมชน

ประวัติ อสม.มะลิจันทร์ ผาดี

- อสม.ดีเด่นด้านการจัดการสุขภาพชุมชนระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2554
- ที่อยู่ : บ้านขุนเจริญ ต.เดื่อศรีคันไชย อ.วานรนิวาส จ.สกลนคร
- อาชีพ : เกษตรกร

บ้านขุนเจริญ หมู่ที่12 ตำบลเตือศรีคั่นไชย อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

จำนวนหลังคาเรือน 167 หลัง

จำนวนประชากร 663 คน

แบ่งคุ้มพัฒนาหมู่บ้าน 6 คุ้ม

เป็นหมู่บ้านในเขต อบต. เตือศรีคั่นไชย

กิจกรรมค้นหาปัญหาในชุมชน

45 %

ปัญหาเศรษฐกิจ

รายได้ไม่พอ
ต่อรายจ่าย

30 %

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

ขยะทิ้งไม่ถูกที่
ขยะมีกลิ่นเหม็น

25 %

ปัญหาสุขภาพ

เบาหวาน
ไข้เลือดออก, ฝันผุ

การวางแผนการจัดการสุขภาพชุมชน ตั้งแต่ปี 2548
ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

อันดับปัญหา

1

2

3

ปัญหา

ปัญหาเศรษฐกิจ

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

ปัญหาสุขภาพ

แนวทาง

กินดี

อยู่ดี

มีสุข

วิธีการ

ลดรายจ่าย
สร้างรายได้

การจัดการขยะ
การทำปุ๋ยชีวภาพ

ทำโครงการแก้ไข
ปัญหาสุขภาพ

กิจกรรมการแก้ปัญหาในชุมชน

เศรษฐกิจ

— ลดรายจ่าย

+ เพิ่มรายได้

ปลูกผักสวนครัวไว้กินเอง
ทำปุ๋ยชีวภาพไว้ใช้เอง

ผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหามลพิษ

กลุ่มอาชีพ	รายได้ คน/วัน	รายได้ คน/เดือน	ปีผล /ปี	กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ที่ดำเนินการในกลุ่มอาชีพ
ลดหนามทำมือ	240			ออกกำลังกายหลังเลิกงาน
ไข่เค็ม				เสริมไอ โอดีนในไข่เค็ม
ผลิตพันธุ์ข้าว				ปรับปรุงเมล็ดพันธุ์ข้าวให้ได้ ผลผลิตดี
ผลิตปุ๋ยชีวภาพ				ลดการใช้สารเคมี ลดสารพิษ ตกค้างในอาหารและดิน

กิจกรรมการแก้ปัญหาในชุมชน

สิ่งแวดล้อม

การจัดการขยะในชุมชน

ใช้ประโยชน์จากขยะ

ส่งเสริมคนพิการในพื้นที่
ถังขยะจากผ้าป่ารวมใจ

ผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ

กิจกรรม	ก่อนดำเนินกิจกรรม	หลังดำเนินกิจกรรม	ผลกระทบต่อสุขภาพ
การจัดการขยะ	<ul style="list-style-type: none"> - มีขยะทิ้งไม่เป็นที่ - มีน้ำขังในขยะ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการทิ้งขยะ - มีการกำจัดขยะในพื้นที่ที่เหมาะสม 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย - ไม่มีผู้ป่วยไข้เลือดออก
การทำน้ำหมักชีวภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - มีเศษอาหารในครัวเรือน - มีการใช้สารเคมีกำจัดหอยเชอริ 	<ul style="list-style-type: none"> - ในหมู่บ้านมีน้ำหมักชีวภาพไว้ในรดผักสวนครัว 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ประโยชน์จากขยะ - ลดการใช้สารเคมีในการกำจัดหอยเชอริ
การแก้ไขชีวภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - มูลสัตว์ส่งกลิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> - ทำแก๊สชีวภาพ - ทำปุ๋ยชีวภาพ - ใส่ต้นไม้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ลดกลิ่นเหม็นจากมูลสัตว์ - ขยายมูลสัตว์

3 กิจกรรมการแก้ปัญหาในชุมชน

สุขภาพ

....คน

30 %

10 %

เบาหวาน

ใช้เลือดออก

ฟันผุ

ปัญหาสุขภาพในพื้นที่

ปัญหา	สาเหตุพฤติกรรม	ผลกระทบต่อสุขภาพ	วิธีการแก้ไข	ผลลัพธ์ที่ได้
เบาหวาน	การกินหวาน มัน เค็ม ขาดการออกกำลังกาย	ป่วยด้วยโรคเบาหวาน กลุ่มเสี่ยงเบาหวาน	เฝ้าระวังการกิน จัดกิจกรรมออกกำลังกาย	กลุ่มเสี่ยงเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มป่วยระดับน้ำตาลดี
ใช้เลือดออก	การทำความสะอาด บ้านเรือน	เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุง	สร้างพฤติกรรมที่ดี ทำประชาคมในชุมชน	ไม่พบผู้ป่วย
ฟันผุในเด็ก ปฐมวัย	ขาดการแปรงฟันสม่ำเสมอ , กินหวาน	เด็กฟันผุ เฉลี่ย 2 คน ต่อซี (เด็กอายุ 3 ปี)	การแปรงฟัน ทาฟลูออไรด์ งดขนมหวาน	เด็กอายุ อายุ พบฟันผุ น้อยลง

การแก้ไขปัญหาเบาหวาน

การแก้ไขปัญหาไข่เลือดออก

การแก้ไขปัญหาฟันผุในเด็กเล็ก

ฟันเป็นสิ่งมีค่า ผู้ใหญ่จะฟันไม่ผุ ถ้าได้รับ

การปลูกฝังให้เขามีพฤติกรรมที่ดีในการดูแลฟันตั้งแต่เด็ก

ตรวจฟันเด็กทุก 3 เดือน
ให้ความรู้ทันตสุขภาพผู้ดูแล

เด็กที่ฟันผุ ได้รับการเฝ้าระวัง
ห้ามดูนมขวด ลดการกินขนมหวาน

ทาฟลูออไรด์(โดย รพ.สต.)
ทุก 6 เดือน

นโยบายลดการกินหวานในชุมชน
ลดฟันผุได้ ลดเบาหวานได้

การจัดการเฝ้าระวังสุขภาพในชุมชน

เน้นการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพ

โรคที่เฝ้าระวัง	กลุ่มเป้าหมาย	พฤติกรรม	ตัวชี้วัด	คนเฝ้าระวัง
เบาหวาน	กลุ่ม	การกิน, การออกกำลังกาย	ระดับน้ำตาล	อสม./ญาติ
ไข้เลือดออก	ประชาชน นักเรียน	การทำความสะอาดภาชนะ คว่ำภาชนะที่ไม่ได้ใช้	ผู้ป่วย ไข้เลือดออก	อสม. ครู
ฟันผุ	เด็กปฐมวัย	การแปรงฟัน การกินขนม หวาน การหัดบ้วนน้ำ	จำนวนฟัน น้ำนมผุ	อสม. ผู้ดูแลเด็ก

การกำหนดมาตรการในชุมชน

ปัญหา	มาตรการ	ผลสัมฤทธิ์
เบาหวาน	ผู้ป่วยเบาหวานและกลุ่มเสี่ยง ต้องออกกำลังกายในโครงการวิ่งเพื่อสุขภาพในหมู่บ้าน ออกกำลังกาย	น้ำตาลในเลือดระดับ ดี กลุ่มเสี่ยงเบาหวานในชุมชนยังไม่ป่วยเป็นเบาหวาน
ไข้เลือดออก	ประชาคม พบลูกน้ำยุงลาย ปรับ 20 บาท / หลังคาเรือน มีการตรวจลูกน้ำยุงลาย ไข้วสลับหมู่บ้าน ในตำบล	บ้านเรือนสะอาด ไม่พบผู้ป่วยไข้เลือดออก
ฟันผุ	เด็กปฐมวัยที่มีฟันขึ้นต้องได้รับการทาฟลูออไรด์ 100%	ฟันผุในเด็กปฐมวัยไม่เพิ่มขึ้น (คงที่)
คอบอก	ประชาคมให้ใช้เกลือไอโอดีนทุกครัวเรือน 100 %	ไม่มีโรคคอบอกเกิดขึ้นในชุมชน

ความร่วมมือของภาคเครือข่ายในหมู่บ้าน ร่วมกันจัดการสุขภาพ

ปัญหา	ความร่วมมือ	วัตถุประสงค์
เบาหวาน	เพื่อนช่วยเพื่อนดูแลเบาหวาน	เพื่อให้กลุ่มเบาหวานสามารถดูแลตนเองได้
ไข้เลือดออก	มีการตั้งคณะกรรมการกำจัดลูกน้ำ ยุงลาย และมีการพ่นหมอกควัน โดย อบต.	เพื่อลดปัจจัยที่ทำให้เกิดโรคไข้เลือดออก
ฟันผุ	มีการติดตามฟันน้ำนมผุในเด็ก ปฐมวัย โดยผู้ปกครอง และ อสม.	เพื่อให้ฟันน้ำนมในเด็กวัยนี้ลดลง หรือคงที่

การมีส่วนร่วมในกรรมการด้านสุขภาพในหมู่บ้าน

มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การระบุปัญหา ของบประมาณจากแหล่งอื่นๆ

ร่วมวางแผน

วางแผนการดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับ
แผนชุมชน

ร่วมทำกิจกรรม

วางแผนการดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับ
แผนชุมชน

ร่วมประเมินผล

การดำเนินงานเชื่อมโยงกับกองทุนสุขภาพตำบล

สนับสนุนงบประมาณ	

การต่อยอดพัฒนาในชุมชน

กินดี อยู่ดี มีสุข

เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และ สุขภาพไปพร้อมกัน
ตามแนวทางของหมู่บ้านชุมชนเจริญ
และแผนชุมชน

การต่อยอดพัฒนาในชุมชน

เริ่มจากการต่อยอดความรู้ที่มี
บวกกับประสบการณ์ที่ได้

นำพาสู่ความสำเร็จ

การต่อยอดพันธุ์มะเขือเทศ

จากตอมะเขือยาว

ขายผลผลิตในหน้าฝน

สร้างรายได้ให้ตัวเอง และขยาย

ความรู้ที่ได้สู่ชุมชน อื่นๆ

ทั่วภาคอีสาน

ปลูกกล้วยหอมทองเพื่อชุมชน

เป็นผู้นำเศรษฐกิจใหม่ มาให้ชุมชน
ให้ชุมชนมาปลูกกล้วยเพื่อรับประทาน
ใช้ประโยชน์ทุกส่วนของลำต้น
กินกล้วยทุกวันสุขภาพจะดี
ขยายเป็นพืชเศรษฐกิจแล้ว 2 หมู่บ้าน
ดำเนินการปลูกกล้วยไปแล้ว 10 ไร่

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

เป็นแหล่ง ศึกษาดูงาน จากทุกภาคส่วน มีกลุ่มคน
มาศึกษาดูงาน เรื่อง เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม
สุขภาพ เฉลี่ย 10 คณะ / เดือน จากทุกภาค
บ้านขุนเจริญมีเครือข่าย ชุมชนสร้างรายได้
สร้างสุขภาพอย่างยั่งยืน

